

Cròniques del món

Conseqüències de la violència a Nigèria.

JOHANNESBURG ■ Joan Canela

Nigèria torna a esclatar. Després de l'abrupte esclat de violència que va colpejar el centre de Nigèria la setmana passada i que va costar més de 500 vides, encara hi impera una calma tensa. L'exèrcit i la policia patrullen per la zona afectada i el govern ha anunciat que ha detingut un centenar de persones relacionades amb els atacs als tres pobles propers a la ciutat de Jos, on van passar els fets. Tanmateix, encara queden molts dubtes per a aclarir, i tant la comunitat internacional com la societat civil nigeriana han demanat al govern no tan sols que acceleri les investigacions per a dur els responsables dels atacs davant els tribunals, sinó també una investigació per a establir què va fallar en els sistemes de seguretat, que van ser incapaços de prevenir un atac d'aquesta magnitud. El governador de la província afectada ha denunciat que l'exèrcit va ignorar els seus avisos sobre la imminència dels atacs. A més, sembla que aquests atacs són una revenja a uns del mes de gener. Això "fa encara més previsible els fets de la setmana passada i, per tant, més escandalosa la fallida

en la responsabilitat" dels serveis de seguretat de l'estat, escrivia Kayode Komolafe a *This Day*, un dels principals diaris del país. A banda les mancances de seguretat a Nigèria, els fets de Jos demostren una vegada més l'explosiva inestabilitat d'aquest país, el més poblat d'Àfrica i el segon productor de petroli del continent. La ciutat afectada es troba al centre del país, just a la línia que separa el nord musulmà del sud cristià, una veritable falla enmig de dues plaques tectòniques amb continu moviment. Analistes internacionals i nigerians discuteixen aquests dies si la cíclica violència —la zona va viure incidents semblants el 2001, el 2003 i el 2008— té orígens ètnics, religiosos o polítics, per bé que tots coincideixen a dir que la divisió entre "locals" i "assentats" —tot i que aquests segons siguin a la zona des de fa unes quantes generacions— amb diferents drets a l'hora d'accedir a la terra o a ajudes públiques, genera una tensió social que alimenta perillosament la violència. Els fets de Jos, a més, contribueixen a inestabilitzar Nigèria en un moment en què rep un greu buit de poder. L'actual president —el nordista

i musulmà Umaru Yar'Adua— es troba incapacitat físicament per a exercir el seu càrrec i, de fet, hi ha qui assegura que es troba viu sols clínicament. El vice-president és un sudista i cristià, Goodluck Jonathan, que, encara que formi part del mateix partit, no és vist amb bons ulls per bona part de la seva estructura partidista. Així doncs, el govern es troba totalment paralytitzat, incapaç de decidir-se per la nominació de Jonathan com a president ni per la convocatòria d'eleccions anticipades.

AMMAN ■ Carla Fibla

Sense por de votar. El dia 7 de març, el 62,4% dels iraquians van acudir a les urnes per a demostrar que són ells els qui pateixen les principals conseqüències d'això que passa a l'Iraq. Malgrat les amenaces de la branca iraquiana d'al-Qaida, de les explosions i del llançament de morters amb els quals es va inaugurar la jornada electoral, els ciutadans van esperar pacients que es restablís el servei d'autobusos i taxis, i van exercir el seu dret al vot. Molts resumeixen la situació de caos i inestabilitat que viu el seu país des de la caiguda del règim de Saddam Hussein l'any 2003 dient: "A l'Iraq no hi ha futur." Però, encara que sembli contradictori, un percentatge important va fer llargues cues, va permetre que els escorcollessin, que comprovessin unes quantes vegades la seva identitat, sense deixar de pensar que potser algun dels votants pròxims tenia "la missió" de boicotar les eleccions immolant-se. Els iraquians són valents i per això van donar una lliçó de convicció democràtica que esperen que sigui continuada pels 325 diputats que s'asseuran al Parlament durant els quatre anys vinents. Tanmateix, no hi haurà resultats oficials fins a principi d'abril, i potser no es podrà formar un govern fins d'aquí a mig any. Els primers resultats parcials, avançats pels partits, mostren que el repartiment de vots es concentra entre la Coalició de l'Estat del

Dret, que encapçala l'actual primer ministre Nuri al-Maliki i la llista no sectària encapçalada pel xiïta secular Iyad Al-lau. Els analistes apunten que l'Aliança Nacional Iraquià, que inclou l'influent Consell Islàmic Suprem Iraquià –que controla les brigades Badr, l'esquelet de l'actual policia–, podria ser el gran perdedor d'aquests comicis. Tot amb tot, el repartiment per quotes confessionals del Parlament obligarà els partits més votats a pactar una coalició, i només el partit que assoleixi més escons podrà nomenar al nou primer ministre i formar govern. Al-Maliki sembla que ha guanyat a les províncies del sud i el centre: Bagdad, Nayaf, Kerbala i Bàssora; Al-lau ho pot haver fet a les del nord i l'oest: Nínive, Diyala, Salahudin, Anbar

El primer ministre al-Maliki apunta com a guanyador.

i Babilònia; mentre que els kurds poden haver confirmat el seu lideratge al Kurdistan iraqià. La cosa més important, però, serà veure en quina situació queda l'Aliança Nacional de l'Iraq, que fins a aquestes eleccions era la segona força política del país. A més, hi ha dos factors externs que cal tenir en compte: la ingerència de l'Iran a través dels partits xiïtes, que si poguessin continuar al govern consolidarien la seva influència a l'Iraq; i la retirada de l'exèrcit dels Estats Units, prevista per a l'agost i que es completarà a final del 2011. El general Ray Odierno, màxim responsable militar nord-americà a l'Iraq, va felicitar les forces de seguretat iraquianes per la seva tasca durant les eleccions i va confirmar que podrien complir el calendari.

Entrevista

"Obama hauria de reconsiderar el calendari de retirada de l'Iraq"

Thomas Ricks

Ex-corresponsal del 'Washington Post' a l'Iraq i premi Pulitzer

—Com valoreu el resultat de les eleccions que van tenir lloc a l'Iraq el 7 de febrer passat?

—És massa aviat per a treure'n cap conclusió. Més important que quin partit guanya o perd, la clau és que els perdedors acceptin la derrota, en lloc de recórrer a les armes. Les setmanes posteriors a les eleccions, seran clau per al futur de l'Iraq. La possibilitat d'una altra guerra civil és força probable. Per això els Estats Units haurien d'anar molt amb compte amb el procés de retirada. El buit de poder és molt perillós. El president Obama volia començar a retirar el gruix de les tropes a la primavera i a l'estiu, però crec que hauria de reconsiderar el calendari. Tinc la sensació que, en una mesura o una altra, hi haurà milers de soldats nord-americans a l'Iraq durant molts anys.

—Per tant, sou pessimista respecte al futur de l'Iraq.

—Sí, crec que les coses van pitjor que no es pensa la gent. L'escalada militar de Bush no va triomfar de debò. Es cert que va poder reduir la violència, en part, perquè la neteja ètnica a Bagdad ja s'havia completat, però no va complir el principal objectiu: la reconciliació dels líders polítics iraquians i la resolució de les principals qüestions que enverinen la transició democràtica del país.

—Quines són aquestes qüestions principals?

—A parer meu, n'hi ha quatre: el repartiment de les rendes del petroli entre les diverses regions i institucions; el futur de Kirkuk, és a dir, si és part del Kurdistan o no; la distribució del poder entre les diverses sectes; i el paper de l'Iran dins el panorama polític iraqià. Es volia afavorir la generació d'un consens al seu voltant, però no s'ha aconseguit, de moment.

—Creieu possible una renovació de l'aliança entre els insurrectes sunnites i al-Qaida?

—No ho sé, però el problema és que tampoc no ho saben a l'ambaixada nord-americana de Bagdad. En retirar les tropes del carrer, els Estats Units han perdut el pols del país i, a sobre, el nou ambaixador d'Obama i el seu equip saben molt poc de l'Iraq. Puc dir que, si els polítics xiïtes continuen amb la seva actitud orgullosa i inflexible i es neguen a repartir el pastís d'una manera més equitativa, els sunnites tornaran a rebel·lar-se. No oblidem que els insurrectes no van lliurar mai les armes. Em temo que hi ha molts actors esperant que els americans se'n vagin per tornar a la guerra.

—Fins on arriba la influència de l'Iran a l'Iraq?

—L'Iran és influent, moltíssim. Durant la meua estada a l'Iraq vaig veure molts indicis que la seva presència era multitudinària. Als carrers de Bagdad hom comenta que tenen agents infiltrats a la majoria de partits polítics. L'Iran és, sens dubte, el gran guanyador de la guerra de l'Iraq, que constitueix el més gran error estratègic dels Estats Units des de fa decennis.

*Ricard González
Washington*

Països Catalans

Aprovada la llei de referèndums

BARCELONA ■ Marta Rubirola

El ple del Parlament de Catalunya ha aprovat finalment la llei de consultes populars per via de referèndum, amb el suport dels partits del govern i l'oposició de CiU i PP.

L'objectiu de la llei aprovada és regular les consultes en els àmbits local i autonòmic, en compliment d'allò que estableix l'Estatut de Catalunya, a l'article 122. En aquest article s'estableix el règim jurídic, el procediment, el compliment i la convocatòria de les consultes populars fetes en referèndum. La nova llei, impulsada des del Departament de Governació, del republicà Jordi Ausàs, preveu d'agilitar els mecanismes de democràcia directa per consultar qüestions transcendents per a la ciutadania, tant a l'àmbit local com a l'autonòmic. Segons la llei aprovada, els referèndums sobre "qüestions polítiques de transcendència social" podran ser promoguts per la ciutadania, les institucions públiques, el Parlament o el president de la Generalitat de Catalunya, sempre dins l'àmbit de competència de la institució que faci la consulta (és a dir, el local o l'autonòmic). Ara bé, tal com preveu el nou Estatut de Catalunya i la Constitució espanyola, la consulta haurà de rebre el vist-i-plau del govern de l'estat.

Per al conseller de Governació, Jordi Ausàs, la llei ha de servir per a satisfer qualsevol pretensió de fer realitat el principi democràtic del dret de decidir, i funcionarà com un mecanisme de pressió positiva.

L'oposició, contra la llei. La llei de referèndums –que havia estat presentada en avantprojecte el dia 31 de març de l'any passat– finalment no va obtenir el suport de cap de les formacions de l'oposició, tot i que per motius contraris. Convergència i Unió va votar contra l'aprovació de

El dimecres 10 de març, el ple del Parlament de Catalunya va aprovar la llei de consultes populars per via de referèndum.

la llei perquè la considera poc ambiciosa, atès que, a parer d'aquesta formació, no desenvolupa l'autogovern de la manera que preveu l'Estatut de Catalunya. CiU considera que la llei és un pas insuficient, atès que no proposa de superar la barrera estatutària a fi de dotar el Parlament de Catalunya de la potestat de regular els referèndums per ell mateix, sense dependre del permís facultatiu de l'administració espanyola.

D'una altra banda, el PP també va votar contra la llei, igualment com el grup mixt (Ciutadans), però amb un argument oposat: el PP considera –segons la diputada Maria Àngels Olano– que "la llei obeeix a un pla sobiranista i a la crònica d'un estat propi".

També ICV-EUiA es va mostrar crític respecte al permís previ de l'estat, en aquest cas per als referèndums sobre matèries d'àmbit municipal. Per al diputat ecosocialista, Lluís Postigo, malgrat el suport que hi va donar el seu grup, la nova llei conté

mancances en aquest aspecte referit a les competències municipals.

Pere Aragonès, diputat del grup redactor de la llei –el republicà– va manifestar que, tot i el marc constitucional contrari als referèndums, "la llei ha sabut trobar l'esclatxa per canalitzar aquesta demanda ciutadana d'exercir el dret de decidir i d'atorgar més poder a la ciutadania". Així mateix, va criticar CiU per no haver donat suport a aquesta llei, tot i que, segons el diputat independentista, la federació va reclamar-la als debats de política general del 2007 i del 2008. Aragonès va retreure a aquesta formació que presentés, com a excusa, un "artefacte jurídic plenament inviable", com a alternativa a la nova llei,

La llei aprovada pel Parlament del Principat també estableix els instruments de participació ciutadania, amb els quals, per mitjà d'audiències públiques o enquestes, es podrà saber el parer dels residents dels municipis.